

УДК 37.016
М59

Миколенко Л. В.

М59 Українська мова (навчання грамоти). 1 клас. Частина 2 /
Л. В. Миколенко, Н. М. Олексієнко, О. Д. Трохименко. —
Х. : Вид. група «Основа», 2019. — 351, [1] с. — (Серія «Мій
конспект»)

ISBN 978-617-00-3744-2.

Посібник містить орієнтовне календарно-тематичне планування та розробки уроків української мови (навчання грамоти) у 1-му класі Нової української школи, складені відповідно до вимог нового Державного стандарту початкової освіти (2018) за Типовою освітньою програмою авторського колективу під керівництвом Р. Б. Шияна.

Розподіл годин і тематика уроків відповідають змісту підручника О. І. Більшакової, М. С. Пристінської (Українська мова. Буквар : підруч. для 1 кл. закл. загал. серед. освіти : у 2-х частинах). — Х. : Вид-во «Ранок», 2018).

Конспекти уроків, різноманітних за формою проведення, побудовано з урахуванням основних положень Концепції «Нова українська школа», на засадах компетентнісного, діяльнісного підходів, з використанням елементів інтеграції, інноваційних та здоров'язберезувальних технологій, інтерактивних методів та прийомів навчання, сучасного обладнання як складової нового освітнього середовища.

Для вчителів початкової школи.

УДК 37.016

ISBN 978-617-00-3744-2

© Миколенко Л. В., Олексієнко Н. М.,
Трохименко О. Д., 2018
© Корягін В. О., дизайн обкладинки, 2019
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2019

ЗМІСТ

Орієнтовне календарно-тематичне планування	6
Урок 76. Повторення вивченого в I семестрі. Абетка	9
Урок 77. Абетка. Тема тексту. «Зайві» речення. Підготовчі вправи до написання рукописних букв. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші про зиму	13
Урок 78. Букви С і с. Письмо малої букви с. Тема тексту. Заголовок	17
Урок 79. Букви С і с. Письмо великої букви С. Текст. Тема тексту. Заголовок	20
Урок 80. Букви О і о. Письмо малої букви о. Слова-омоніми (без називання терміна). Розвиток зв'язного мовлення: складаємо речення за малюнком	23
Урок 81. Букви О і о. Письмо великої букви О. Текст і малюнки	26
Урок 82. Письмо вивчених букв. Робота з дитячою книжкою: читаю про зимові розваги	30
Урок 83. Букви А і а. Письмо малої букви а. Послідовність подій. Передбачення	34
Урок 84. Букви А і а. Письмо великої букви А. Слово — підпис до малюнка	38
Урок 85. Текст. Головна думка. Опис предмета. Передбачення. Робота з дитячою книжкою: читаю про школу	41
Урок 86. Букви Б і б. Письмо малої букви б. Послідовність дій	45
Урок 87. Букви Б і б. Письмо великої букви Б. Текст. Зачин, головна частина, кінцівка	49
Урок 88. Букви Л і л. Письмо малої букви л. Розвиток зв'язного мовлення: текст-опис	53
Урок 89. Букви Л і л. Письмо великої букви Л. Казка. Приказка. Головні герої. Театралізуємо	56
Урок 90. Письмо букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю казки, у яких лисиця — головний герой	59
Урок 91. Букви М і м. Письмо малої букви м. Текст. Тема тексту	62
Урок 92. Букви М і м. Письмо великої букви М. Казка. Тема казки. Передбачення	65
Урок 93. Письмо вивчених букв, складів, слів. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші про котів	68
Урок 94. Букви Я і я. Письмо малої букви я. Послідовність дій	71
Урок 95. Букви Я і я. Письмо великої букви Я. Розвиток зв'язного мовлення: переказую текст з опорою на малюнки	74
Урок 96. Букви Г і г. Письмо малої букви г. Текст. Головна думка. Ключові слова	77
Урок 97. Букви Г і г. Письмо великої букви Г. Факти і думки	81
Урок 98. Апостроф. Читання та письмо слів з апострофом. Текст. Тема тексту	85
Урок 99. Апостроф. Читання та письмо слів з апострофом. Правопис імен. Театралізуємо. Розвиток зв'язного мовлення: складаю речення з іменами	89
Урок 100. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю оповідання про дітей	92
Урок 101. Букви Н і н. Письмо малої букви н. Текст. Тема тексту	96
Урок 102. Букви Н і н. Письмо великої букви Н. Текст. Передбачення	100
Урок 103. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю авторські казки	104
Урок 104. Букви К і к. Письмо малої букви к. Речення і малюнок	107
Урок 105. Букви К і к. Письмо великої букви К. Вірш. Заголовок. Послідовність подій	111
Урок 106. Букви І та і. Письмо малої букви і. Слова-омоніми. Розвиток зв'язного мовлення: складаю речення зі сполученням слів	114
Урок 107. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлюсь з дитячими енциклопедіями про рослини	117
Урок 108. Букви І та і. Письмо великої букви І. Текст. Зачин, головна частина, кінцівка. Передбачення . . .	120

Урок 109. Букви <i>Ї</i> і <i>ї</i> . Письмо малої букви <i>ї</i> . Слова, які називають один/багато предметів	123
Урок 110. Букви <i>Ї</i> і <i>ї</i> . Письмо великої букви <i>Ї</i> . Вірш. Головний герой. Послідовність подій	127
Урок 111. Букви <i>И</i> і <i>и</i> . Письмо малої букви <i>и</i> . Обкладинка та назва книги. Передбачення	131
Урок 112. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлю друзів зі своєю улюбленою книгою	134
Урок 113. Букви <i>И</i> і <i>и</i> . Письмо великої букви <i>И</i> . Слова, які називають багато предметів. Розвиток зв'язного мовлення: добираю заголовок	137
Урок 114. Букви <i>Й</i> і <i>й</i> . Письмо малої букви <i>й</i> . Казка. Головний герой	141
Урок 115. Буквосполучення <i>йо</i> . Письмо великої букви <i>Й</i> . Текст. Театралізуємо	145
Урок 116. Букви <i>Ц</i> і <i>ц</i> . Письмо малої букви <i>ц</i> . Текст. Тема тексту. Дискусія	149
Урок 117. Букви <i>Ц</i> і <i>ц</i> . Письмо великої букви <i>Ц</i> . Текст. Заголовок. Передбачення	152
Урок 118. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю прості кулінарні рецепти	155
Урок 119. Букви <i>Ш</i> і <i>ш</i> . Письмо малої букви <i>ш</i> . Розвиток зв'язного мовлення: ставлю запитання до речень	158
Урок 120. Букви <i>Ш</i> і <i>ш</i> . Письмо великої букви <i>Ш</i> . Текст. Заголовок. Передбачення. Театралізуємо	162
Урок 121. Букви <i>Щ</i> і <i>щ</i> . Письмо малої букви <i>щ</i> . Текст-опис. Заголовок. Скоромовка	165
Урок 122. Букви <i>Щ</i> і <i>щ</i> . Письмо великої букви <i>Щ</i> . Вірш. Рима	169
Урок 123. Письмо вивчених букв, складів; слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлюсь з дитячими енциклопедіями про птахів	172
Урок 124. Букви <i>Е</i> і <i>е</i> . Письмо малої букви <i>е</i> . Текст. Тема тексту. Головна думка	176
Урок 125. Букви <i>Е</i> і <i>е</i> . Письмо великої букви <i>Е</i> . Театралізуємо. Розвиток зв'язного мовлення: передбачаю кінцівку оповідання	180
Урок 126. Букви <i>Є</i> і <i>є</i> . Письмо малої букви <i>є</i> . Факти і думки	183
Урок 127. Букви <i>Є</i> і <i>є</i> . Письмо великої букви <i>Є</i> . Текст. Тема тексту. Заголовок. Театралізуємо	186
Урок 128. Буква <i>ь</i> . Письмо букви <i>ь</i> . Змінюю слова: «Один — багато»	190
Урок 129. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю твори В. О. Сухомлинського	194
Урок 130. Буквосполучення <i>ьо</i> . Письмо буквосполучення <i>ьо</i> . Розвиток зв'язного мовлення: описую предмет	197
Урок 131. Букви <i>В</i> і <i>в</i> . Письмо малої букви <i>в</i> . Текст-розповідь. Головна думка. Театралізуємо	200
Урок 132. Букви <i>В</i> і <i>в</i> . Письмо великої букви <i>В</i> . Текст і малюнок	204
Урок 133. Букви <i>У</i> і <i>у</i> . Письмо малої букви <i>у</i> . Вірш. Головний герой. Головна думка	207
Урок 134. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші Г. Фальковича	210
Урок 135. Букви <i>У</i> і <i>у</i> . Письмо великої букви <i>У</i> . Правопис власних назв; країни. Читаємо інформаційний текст	213
Урок 136. Букви <i>Д</i> і <i>д</i> . Письмо малої букви <i>д</i> . Текст. Заголовок. Головна думка	218
Урок 137. Букви <i>Д</i> і <i>д</i> . Письмо великої букви <i>Д</i> . Вірш. Заголовок. Головна думка. Розвиток зв'язного мовлення: підтримую діалог з другом	221
Урок 138. Букви <i>З</i> і <i>з</i> . Письмо малої букви <i>з</i> . Лічилка. Опис	225
Урок 139. Букви <i>З</i> і <i>з</i> . Письмо великої букви <i>З</i> . Дзвінки і глухі приголосні	230
Урок 140. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю казки про тварин	233
Урок 141. Буквосполучення [дз]. Текст. Заголовок. Головна думка. Передбачення	236
Урок 142. Буквосполучення [дз']. Текст. Тема тексту. Ключові слова	240

Урок 143. Букви <i>Г</i> і <i>г</i> . Письмо малої букви <i>г</i> . Головна думка. Заголовок. «Протилежні» слова. Розвиток зв'язного мовлення: добираю «протилежні» слова	243
Урок 144. Букви <i>Г</i> і <i>г</i> . Письмо великої букви <i>Г</i> . Досліджуємо медіа: газета	246
Урок 145. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю дитячі газети	250
Урок 146. Букви <i>П</i> і <i>п</i> . Письмо малої букви <i>п</i> . Текст. Тема тексту. Головна думка. Ключові слова	253
Урок 147. Букви <i>П</i> і <i>п</i> . Письмо великої букви <i>П</i> . Дзвінки і глухі приголосні. Текст. Послідовність подій	257
Урок 148. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю гумористичні оповідання про школу	260
Урок 149. Букви <i>Р</i> і <i>р</i> . Письмо малої букви <i>р</i> . Досліджуємо медіа: реклама	264
Урок 150. Букви <i>Р</i> і <i>р</i> . Письмо великої букви <i>Р</i> . Правопис власних назв: річки. Вірш. Заголовок. Опис	268
Урок 151. Букви <i>Т</i> і <i>т</i> . Письмо малої букви <i>т</i> . Вірш. Тема вірша. Розвиток зв'язного мовлення: пояснюю прислів'я	273
Урок 152. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші-веселинки	276
Урок 153. Букви <i>Т</i> і <i>т</i> . Письмо великої букви <i>Т</i> . Дзвінки і глухі приголосні. Текст. Тема тексту. Заголовок.	281
Урок 154. Букви <i>Ю</i> і <i>ю</i> . Письмо малої букви <i>ю</i> . Вірш. Тема вірша. Головний герой	286
Урок 155. Букви <i>Ю</i> і <i>ю</i> . Письмо великої букви <i>Ю</i> . Розвиток зв'язного мовлення: «Що я люблю»	290
Урок 156. Букви <i>Х</i> і <i>х</i> . Письмо малої букви <i>х</i> . Текст. Передбачення за заголовком тексту. Послідовність подій	294
Урок 157. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлюсь з дитячими енциклопедіями про тварин	298
Урок 158. Букви <i>Х</i> і <i>х</i> . Письмо великої букви <i>Х</i> . Вірш. Заголовок. Головна думка	301
Урок 159. Букви <i>Ж</i> і <i>ж</i> . Письмо малої букви <i>ж</i> . Досліджуємо медіа: журнали	306
Урок 160. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю дитячі журнали	310
Урок 161. Букви <i>Ж</i> і <i>ж</i> . Письмо великої букви <i>Ж</i> . Вірш і малюнок. Головний герой	313
Урок 162. Буквосполучення [дж]. Текст. Тема тексту. Головна думка. Прислів'я. Розвиток зв'язного мовлення: пояснюю прислів'я	317
Урок 163. Буквосполучення [дж]. Текст. Заголовок. Театралізуємо	321
Урок 164. Букви <i>Ч</i> і <i>ч</i> . Письмо малої букви <i>ч</i> . Вірш. Заголовок. Головний герой	325
Урок 165. Букви <i>Ч</i> і <i>ч</i> . Письмо великої букви <i>Ч</i> . Текст. Послідовність подій. Передбачення	329
Урок 166. Букви <i>Ф</i> і <i>ф</i> . Письмо малої букви <i>ф</i> . Текст. Тема тексту	332
Урок 167. Букви <i>Ф</i> і <i>ф</i> . Письмо великої букви <i>Ф</i> . Досліджуємо медіа: афіша	336
Урок 168. Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю афіші театру та кіно	341
Урок 169. Повторення вивченого матеріалу	345
Урок 170. Підсумковий урок за рік	348
Література та Інтернет-ресурси	351

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

№ з/п	Тема уроку	Дата
76	Повторення вивченого в I семестрі. Абетка	
77	Абетка. Тема тексту. «Зайві» речення. Підготовчі вправи до написання рукописних букв. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші про зиму	
78	Букви С і с. Письмо малої букви с. Тема тексту. Заголовок	
79	Букви С і с. Письмо великої букви С. Текст. Тема тексту. Заголовок	
80	Букви О і о. Письмо малої букви о. Слова-омоніми (без називання терміна). Розвиток зв'язного мовлення; складаємо речення за малюнком	
81	Букви О і о. Письмо великої букви О. Текст і малюнки	
82	Письмо вивчених букв. Робота з дитячою книжкою: читаю про зимові розваги	
83	Букви А і а. Письмо малої букви а. Послідовність подій. Передбачення	
84	Букви А і а. Письмо великої букви А. Слово — підпис до малюнка	
85	Текст. Головна думка. Опис предмета. Передбачення. Робота з дитячою книжкою: читаю про школу	
86	Букви Б і б. Письмо малої букви б. Послідовність дій	
87	Букви Б і б. Письмо великої букви Б. Текст. Зачин, головна частина, кінцівка	
88	Букви Л і л. Письмо малої букви л. Розвиток зв'язного мовлення: текст-опис	
89	Букви Л і л. Письмо великої букви Л. Казка. Приказка. Головні герої. Театралізуємо	
90	Письмо букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю казки, у яких лисиця — головний герой	
91	Букви М і м. Письмо малої букви м. Текст. Тема тексту	
92	Букви М і м. Письмо великої букви М. Казка. Тема казки. Передбачення	
93	Письмо вивчених букв, складів, слів. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші про котів	
94	Букви Я і я. Письмо малої букви я. Послідовність дій	
95	Букви Я і я. Письмо великої букви Я. Розвиток зв'язного мовлення: переказую текст з опорою на малюнки	
96	Букви Г і г. Письмо малої букви г. Текст. Тема. Головна думка. Ключові слова	
97	Букви Г і г. Письмо великої букви Г. Факти і думки	
98	Апостроф. Читання та письмо слів з апострофом. Текст. Тема тексту	
99	Апостроф. Читання та письмо слів з апострофом. Правопис імен. Театралізуємо. Розвиток зв'язного мовлення: складаю речення з іменами	
100	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю оповідання про дітей	
101	Букви Н і н. Письмо малої букви н. Текст. Тема тексту	
102	Букви Н і н. Письмо великої букви Н. Текст. Передбачення	
103	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю авторські казки	
104	Букви К і к. Письмо малої букви к. Речення і малюнок	
105	Букви К і к. Письмо великої букви К. Вірш. Заголовок. Послідовність подій	
106	Букви І та і. Письмо малої букви і. Слова-омоніми. Розвиток зв'язного мовлення: складаю речення зі сполученням слів	
107	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлюсь з дитячими енциклопедіями про рослини	
108	Букви І та і. Письмо великої букви І. Текст. Зачин, головна частина, кінцівка. Передбачення	
109	Букви Ї і ї. Письмо малої букви ї. Слова, які називають один/багато предметів	

№ з/п	Тема уроку	Дата
110	Букви <i>Ї</i> і <i>ї</i> . Письмо великої букви <i>Ї</i> . Вірш. Головний герой. Послідовність подій	
111	Букви <i>И</i> і <i>и</i> . Письмо малої букви <i>и</i> . Обкладинка та назва книги. Передбачення	
112	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлю друзів зі своєю улюбленою книгою	
113	Букви <i>И</i> і <i>и</i> . Письмо великої букви <i>И</i> . Слова, які називають багато предметів. Розвиток зв'язного мовлення: добираю заголовок	
114	Букви <i>Й</i> і <i>й</i> . Письмо малої букви <i>й</i> . Казка. Головний герой	
115	Буквосполучення <i>йо</i> . Письмо великої букви <i>Й</i> . Текст. Театралізуємо	
116	Букви <i>Ц</i> і <i>ц</i> . Письмо малої букви <i>ц</i> . Текст. Тема тексту. Дискусія	
117	Букви <i>Ц</i> і <i>ц</i> . Письмо великої букви <i>Ц</i> . Текст. Заголовок. Передбачення	
118	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю прості кулінарні рецепти	
119	Букви <i>Ш</i> і <i>ш</i> . Письмо малої букви <i>ш</i> . Розвиток зв'язного мовлення: ставлю запитання до речень	
120	Букви <i>Ш</i> і <i>ш</i> . Письмо великої букви <i>Ш</i> . Текст. Заголовок. Передбачення. Театралізуємо	
121	Букви <i>Щ</i> і <i>щ</i> . Письмо малої букви <i>щ</i> . Текст-опис. Заголовок. Скоромовка	
122	Букви <i>Ш</i> і <i>ш</i> . Письмо великої букви <i>Ш</i> . Вірш. Рима	
123	Письмо вивчених букв, складів; слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлюсь з дитячими енциклопедіями про птахів	
124	Букви <i>Е</i> і <i>е</i> . Письмо малої букви <i>е</i> . Текст. Тема тексту. Головна думка	
125	Букви <i>Е</i> і <i>е</i> . Письмо великої букви <i>Е</i> . Театралізуємо. Розвиток зв'язного мовлення: передбачаю кінцівку оповідання	
126	Букви <i>Є</i> і <i>є</i> . Письмо малої букви <i>є</i> . Факти і думки	
127	Букви <i>Є</i> і <i>є</i> . Письмо великої букви <i>Є</i> . Текст. Тема тексту. Заголовок. Театралізуємо	
128	Буква <i>ь</i> . Письмо букви <i>ь</i> . Змінюю слова: «Один — багато»	
129	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю твори В. О. Сухомлинського	
130	Буквосполучення <i>ьо</i> . Письмо буквосполучення <i>ьо</i> . Розвиток зв'язного мовлення: описую предмет	
131	Букви <i>В</i> і <i>в</i> . Письмо малої букви <i>в</i> . Текст-розповідь. Головна думка. Театралізуємо	
132	Букви <i>В</i> і <i>в</i> . Письмо великої букви <i>В</i> . Текст і малюнок	
133	Букви <i>У</i> і <i>у</i> . Письмо малої букви <i>у</i> . Вірш. Головний герой. Головна думка	
134	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші Г. Фальковича	
135	Букви <i>У</i> і <i>у</i> . Письмо великої букви <i>У</i> . Правопис власних назв: країни. Читаємо інформаційний текст	
136	Букви <i>Д</i> і <i>д</i> . Письмо малої букви <i>д</i> . Текст. Заголовок. Головна думка	
137	Букви <i>Д</i> і <i>д</i> . Письмо великої букви <i>Д</i> . Вірш. Заголовок. Головна думка. Розвиток зв'язного мовлення: підтримую діалог з другом	
138	Букви <i>З</i> і <i>з</i> . Письмо малої букви <i>з</i> . Лічилка. Опис	
139	Букви <i>З</i> і <i>з</i> . Письмо великої букви <i>З</i> . Дзвінки і глухі приголосні	
140	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю казки про тварин	
141	Буквосполучення [дз]. Текст. Заголовок. Головна думка. Передбачення	
142	Буквосполучення [дз']. Текст. Тема тексту. Ключові слова	

№ з/п	Тема уроку	Дата
143	Букви Г і г. Письмо малої букви г. Текст. Головна думка. Заголовок. «Протилежні» слова. Розвиток зв'язного мовлення: добираю «протилежні» слова	
144	Букви Г і г. Письмо великої букви Г. Досліджуємо медіа: газета	
145	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю дитячі газети	
146	Букви П і п. Письмо малої букви п. Текст. Тема тексту. Головна думка. Ключові слова	
147	Букви П і п. Письмо великої букви П. Дзвінки і глухі приголосні. Текст. Послідовність подій	
148	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю гумористичні оповідання про школу	
149	Букви Р і р. Письмо малої букви р. Досліджуємо медіа: реклама	
150	Букви Р і р. Письмо великої букви Р. Правопис власних назв: річки. Вірш. Заголовок. Опис	
151	Букви Т і т. Письмо малої букви т. Вірш. Тема вірша. Розвиток зв'язного мовлення: пояснюю прислів'я	
152	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші-веселінки	
153	Букви Т і т. Письмо великої букви Т. Дзвінки і глухі приголосні. Текст. Тема тексту. Заголовок	
154	Букви Ю і ю. Письмо малої букви ю. Вірш. Тема вірша. Головний герой	
155	Букви Ю і ю. Письмо великої букви Ю. Розвиток зв'язного мовлення: «Що я люблю»	
156	Букви Х і х. Письмо малої букви х. Текст. Передбачення за заголовком тексту. Послідовність подій	
157	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: знайомлюсь з дитячими енциклопедіями про тварин	
158	Букви Х і х. Письмо великої букви Х. Вірш. Заголовок. Головна думка	
159	Букви Ж і ж. Письмо малої букви ж. Досліджуємо медіа: журнали	
160	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю дитячі журнали	
161	Букви Ж і ж. Письмо великої букви Ж. Вірш і малюнок. Головний герой	
162	Буквосполучення [дж]. Текст. Тема тексту. Головна думка. Прислів'я. Розвиток зв'язного мовлення: пояснюю прислів'я	
163	Буквосполучення [дж]. Текст. Заголовок. Театралізуємо	
164	Букви Ч і ч. Письмо малої букви ч. Вірш. Заголовок. Головний герой	
165	Букви Ч і ч. Письмо великої букви Ч. Текст. Послідовність подій. Передбачення	
166	Букви Ф і ф. Письмо малої букви ф. Текст. Тема тексту	
167	Букви Ф і ф. Письмо великої букви Ф. Досліджуємо медіа: афіша	
168	Письмо вивчених букв, складів, слів, речень. Робота з дитячою книжкою: читаю афіші театру та кіно	
169	Повторення вивченого матеріалу	
170	Підсумковий урок за рік	

УРОК 76. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО В I СЕМЕСТРІ. АБЕТКА

Очікувані результати навчання: сприймає монологічне висловлення (*казки, розповіді, вірші, інструкції до виконання завдань тощо*) з конкретною метою; читає правильно та виразно вголос різні тексти (*вірші, народні та літературні казки, оповідання, графічні та інформаційні тексти*) залежно від мети читання.

Обладнання: алфавіт, синельний дріт, конструктор LEGO.

Хід уроку

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1. Організація класу

— Доброго ранку, любі першокласниці та першокласники! Сподіваюся, ви добре відпочили на своїх перших зимових канікулах. Настав час продовжувати навчання.

2. Вправа «Очікування»

— Чого ви очікуєте від сьогоднішнього уроку? (*Діти озвучують свої очікування.*)

Я хочу, щоб усі сподівання здійснилися!

— Спробуйте відгадати загадку.

- Ось всіх до класу він скликає
Голосистий наш дзвінок,
І ми радо поспішаєм
На цікавий наш... (*урок*).

— Діти, ваш перший урок української мови у другому семестрі **РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ!**

3. Вправа «Я люблю навчатися, тому що...»

Учні утворюють коло. Називають свої імена і промовляють:

— Я люблю навчатися, бо я дізнаюся багато нового. Я люблю навчатися, тому що це цікаво.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Мотивація навчальної діяльності

— Відгадайте загадку.

- Коли хочеш ти читати,
То мене повинен знати.
А коли мене не знаєш,
То нічого не вгадаєш. (*Алфавіт.*)

2. Повідомлення теми та завдань уроку

— Як ви гадаєте, над чим ми сьогодні працюватимемо? Що нового дізнаватимемося? Які цікаві завдання виконуватимемо?

— Сьогодні нас запросили до міста Алфавіт. Там нас уже чекають наші друзі, а хто саме, ви зараз побачите.

Веселе місто Алфавіт,
В нім кожне слово — цілий світ,
В нім кожна літера жива —
З ним складаються слова.
Літери, шикуйтеся в ряд!
Починаємо парад!

3. Робота за підручником (*Частина 2, с. 4*)

1) Введення в тему.

Робота за малюнком. Стратегія «Входження у малюнок»

— Заплющте оченята. Один, два, три, у малюнок увійди! А тепер уявіть себе поряд із котиком та мишкою. Як ви гадаєте, про що вони розмовляють?

— Звірятка не тільки розмовляють. Вони записали свої думки на ось цьому плакаті. Зможете прочитати?

Вправа «Інтерактивне читання»

У кожного учня — картка із записаними словами. Біля кожного слова дитина ставить позначки:

«+» — значення цього слова мені зрозуміле;

«-» — потрібно запитати, що це слово означає;

«√» — хочу більше дізнатися.

— Діти, що нового ви дізналися? Про що хочете ще дізнатися? Тоді — до роботи!

2) Робота з алфавітом.

Читання алфавіту

— А ось і алфавіт. Як ви гадаєте, що записано в алфавіті? (*Букви.*) Нумо пригадаємо, як їх називають.

Прочитайте назви літер. Намагайтеся запам'ятати їхній порядок.

Вправа «Мікрофон»

— Назвіть усі голосні літери. (*о, а, и, і, е, у, я, ю, є, ї.*)

— Скільки їх? (*10.*)

— Скільки всього літер в українському алфавіті? (*33.*)

— Як інакше можна назвати алфавіт? (*Абетка, азбука.*)

Гра «Ланцюжок»

— Продовжуємо далі маршрут за абеткою. Назвіть слова, що ми напишемо з великої літери:

А (літера «а») — Алла

Б (літера «бе») — Борис

В (літера «ве») — Валя

Г (літера «ге») — Галинка

Ґ (літера «ґе») — Гава на ганку чекала сніданок. (*Перше слово в реченні.*)

Д (літера «де») — Дніпро

Е (літера «е») — Елла

Є (літера «є») — Євген

Ж (літера «же») — Жанна

З (літера «зе») — Зіна

І (літера «і») — Інна

Ї (літера «ї») — Ївга

Й (літера «йот») — Йосип

К (літера «ка») — Київ

Л (літера «ел») — Львів

М (літера «ем») — Марина і т. ін. (*Скільки учнів за списком, стільки діти називають літер.*)

Робота з синельним дротом. Робота в групах

— Придумайте слово. А терпер виготовте букви, що утворять це слово.

Фізкультхвилинка

Час приходить для спочинку —

Всі стають на фізкультхвилинку.

Пекар борошно бере,

Пиріжки смачні пече.

Музикант на скрипці грає,

Усіх діток звеселяє.

Танцювали що є сили —

Усіх в класі розсмішили.

Клоун в цирку виступав,

Кільця вгору підкидав.

3) Робота з віршем.

— Послухайте уважно вірш. Навіщо його написав Григорій Фалькович?

Читання вірша вчителем

— Як ви розумієте вислів «Абетка — ключ до всіх наук»?

Використання стратегії «Ромашка Блума». Робота в групах

На дошці — ромашка з пелюстками — 6 типів питань (*прості, уточнювальні, пояснювальні, творчі, оцінювальні, практичні*). Учні працюють у групах. Вони обирають запитання певного виду, обговорюють і дають відповідь.

Орієнтовні запитання

Просте. Про що йдеться у вірші?

Уточнювальне. Я можу помилитися, але, здається, абетка — ключ до всіх наук?

Пояснювальне. Навіщо потрібно знати абетку?

Творче. Уявіть, що всі українці — успішні люди. Якою була б наша Батьківщина?

Оцінювальне. Яка буква найважливіша? Чому ви так гадаєте?

Практичне. Коли говорять «вчена людина»?

Дискусійна сітка Елвермана, або «павутинка» дискусії.

ТАК	ПРОБЛЕМА	НІ
Так, можна запитати про те, що вас цікавить. Так, можна знайти в Інтернеті потрібну інформацію.	Чи може людина, яка не вміє читати, стати успішною?	Ні, аби бути успішним, потрібно вчитися. А щоб вчитися, треба читати багато книг.

ВИСНОВОК. Успішною може стати тільки та людина, яка навчається.

Використання стратегії «РАФТ». Робота в парах

Учні складають невеличкі висловлювання від імені обраного персонажа.

Зразок:

Роль — Абетка. Аудиторія — діти. Формат — запрошення. Тема — Навчатися — це круто!

Запрошення

Ви вже знаєте всі букви. Запрошую вас до чарівної країни Читайликів. Ви зможете самі прочитати казки, вірші, оповідання.

Абетка

Пальчикова гімнастика. Вправа «Кошеня»

Покажи, як кошеня згортається клубочком.

Он — веселі кошенята,
Люблять всіх наздоганяти.
А клубочки — то забава
Для малих найбільш цікава.

4. Робота в зошиті (Частина 2, с. 1)

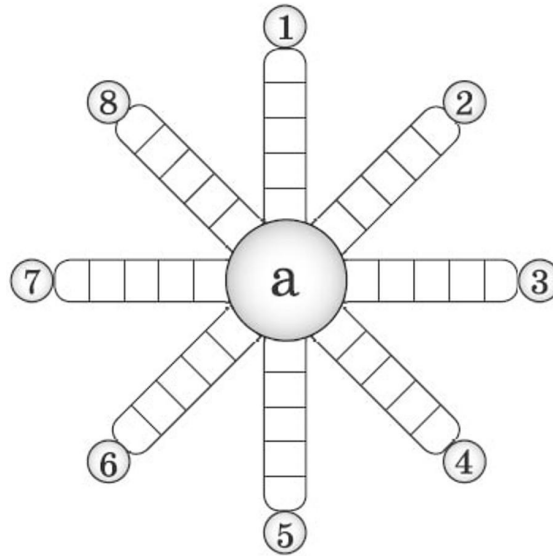
— Діти, як ви гадаєте, що потрібно зробити котику та мишці для того, аби зустрітися? (*Назвати абетку.*) Допоможемо? (*Діти називають літери абетки, потім відновлюють абетку.*)

5. Розгадування кросворда «Ромашка». Робота в групах

(*Діти відгадують загадки і записують відгадки у потрібні клітинки.*)

1. Вдень мовчить, вночі гарчить,
Хто до господаря йде — знати дає. (*Собака.*)
2. Має славу торохтійки і відомої злодійки.
Там, де з'явиться, — умить тиша в зарості біжить.
Хто це? Що воно таке?
Хто скрекоче «скре-ке-ке»? (*Сорока.*)
3. На колір — сірувата,
На вдачу — хитрувата.
«Кар-р-р!» — гукає,
Курчат лякає. (*Ворона.*)

4. По пеньочку пострибаю —
Вмить на друзки порубаю. (*Сокира.*)
5. Гострі зуби у kota, відкусив він їй хвоста.
А вона йому на те:
— Завтра хвіст мій відросте. (*Ящірка.*)
6. Біле поле, чорне насіння;
Хто його вміє, той розуміє,
Хто його знає, той позбирає. (*Книжка.*)
7. У червоних чобітках, в білому халаті,
Навесні він прилетів і сидить на хаті. (*Лелека.*)
8. У вінку зеленолистім, у червоному намисті
Заглядається у воду на свою чудову вроду. (*Калина.*)

6. Робота з конструктором LEGO

Діти працюють на килимку, з цеглинок «будують» своє ім'я.

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА. РЕФЛЕКСІЯ

Зворотний зв'язок. Вправа «За що дякувати?»

— Ось і завершується наша подорож країною Алфавіт. Ми ще не один раз будемо зустрічатися з її мешканцями — буквами, що живуть, як одна дружна сім'я.

— За що ми можемо подякувати алфавіту?

ДЛЯ ВЛАСНИХ НОТАТОК

УРОК 77. АБЕТКА. ТЕМА ТЕКСТУ. «ЗАЙВИ» РЕЧЕННЯ. ПІДГОТОВЧІ ВПРАВИ ДО НАПИСАННЯ РУКОПИСНИХ БУКВ. РОБОТА З ДИТЯЧОЮ КНИЖКОЮ: ЧИТАЮ ВІРШІ ПРО ЗИМУ

Очікувані результати навчання: обговорює з іншими інформацію, яка зацікавила; пояснює на основі власного досвіду, чому якась інформація зацікавила; підтримує аргументами власні думки або спростовує їх; збагачує власний словниковий запас; обирає тексти (*книжки*) для читання, може пояснити власний вибір; добирає тексти на запропоновану тему; читає правильно та виразно вголос різні тексти (*вірші, народні та літературні казки, оповідання, графічні та інформаційні тексти*) залежно від мети читання; розповідає, про що текст, відповідає на запитання за змістом прочитаного; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему і головну думку в тексті.

Обладнання: синельний дріт, конструктор LEGO, паперові білі літери алфавіту.

Хід уроку

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Організація класу

— Діти, учіться промовляти приємні слова одне одному. Скажіть гарне слово учневі/учениці, який/яка сидить праворуч/ліворуч.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Мотивація навчальної діяльності

— Купив батько дерев'яному хлопчикові Буратіно новеньку книжку.
— Хто пам'ятає, як називалась книжка? (*Азбука.*)
— А куди поспішав Буратіно? (*У школу.*)
— Чого хотів навчитися хлопчик? (*Читати.*)
— Навіщо потрібно вміти читати? (*Припущення дітей.*)
— Дійсно, коли учні знають алфавіт, вони можуть усе прочитати. Читають вивіски на магазинах, рекламу на рекламних щитах, оголошення, цікаві ілюстровані книги. І не лише вміють читати, а навіть і писати. Пишуть листи Діду Морозу, вітальну листівку рідним, ведуть листування в Інтернеті. (*Демонстрація ілюстрацій.*)

2. Повідомлення теми та мети уроку

— Діти, як ви гадаєте, над чим ми будемо сьогодні працювати? (*Припущення дітей.*)
— Так, сьогодні ми повторимо абетку, дізнаємося, якими ще можуть бути букви.

3. Сприймання й усвідомлення нового матеріалу

— Запрошую всіх учнів 1-го класу до чарівної країни АЛФАВІТ. А зайти до неї має право лише той, хто візьме з собою старання, уважність, кмітливість. Хто зуміє зайти до країни, той отримає золотий ключик.

1) Випробування 1.

— Назвіть першу літеру українського алфавіту. (*А.*)
— Назвіть останню літеру алфавіту. (*Я.*)
— Скільки всього літер в українському алфавіті? (*33.*)
— Як інакше можна назвати алфавіт? (*Абетка, азбука.*)

2) Випробування 2.

— Навіщо необхідно знати алфавіт?

3) Випробування 3 — анаграми.

Акабет
(*Абетка*)

Квест-цікавинка

Слово *абетка* утворилося за назвами сучасних початкових літер алфавіту — «а», «б».

Буазка
(Азбука)

Квест-цікавинка

Слово *азбука* народилося ще в Київській Русі, теж від початкових літер алфавіту *а* і *б*, які називалися тоді «аз» і «буки».

Алвітфа
(Алфавіт)

Квест-цікавинка

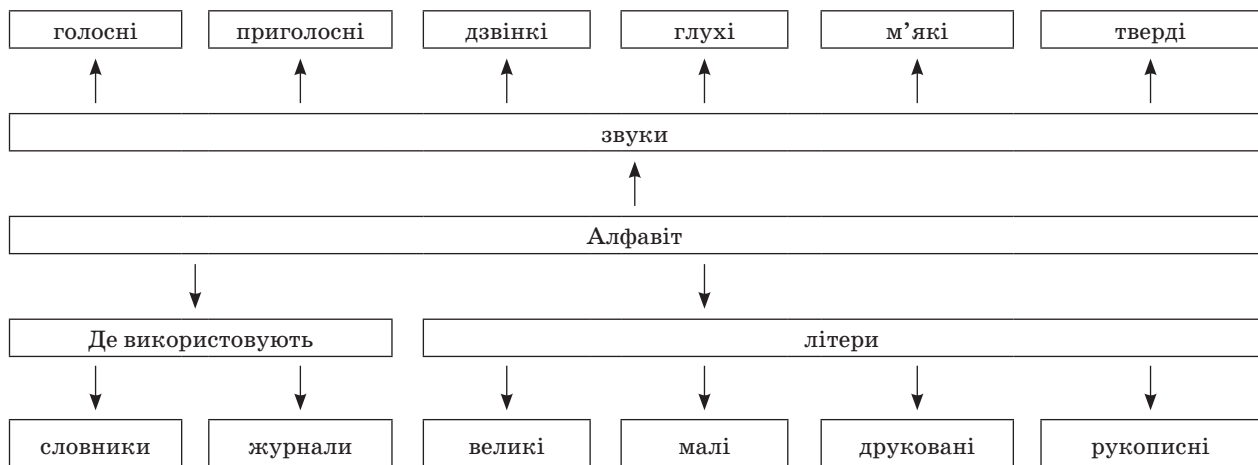
Слово *алфавіт* є ще старішим. Воно походить від назв перших двох букв старогрецького алфавіту. У стародавніх греків перша літера мала назву «альфа», а друга — «бета», яка з часом почала називатися «віта».

Найбільш уживаною літерою в українській абетці є літера «п»; на цю літеру також починається найбільша кількість слів. Літера «ф» — найменш уживана. Слова, що починаються з цієї літери, здебільшого запозичені з інших мов.

Найдовшим словом в українській мові є слово «дихлордифенілтрихлорметилметан» (назва *хімікату*, що використовується для боротьби зі шкідниками). Це слово містить аж 30 літер!

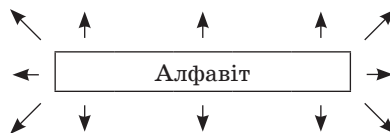
Завдання за вибором:

Вправа «Кластер»

Вправа «Асоціативний куц»

(Літери, словник, слова, журнал, ...)

4. Робота за підручником (с. 5)

1) Введення в тему.

Пояснення вчителя

— Діти, подивіться на ось ці картки (учитель показує 4 картки, на яких зображено букву «а»). Що на них зображено? (Букву «а»). Діти, я бачу 4 різних літери. Чому ви кажете, що тут зображено одну букву? Хіба так може бути? (Діти кажуть, що це друкована велика, друкована мала, рукописна велика, рукописна мала букви. За потреби вчитель допомагає дітям.)

Робота в підручнику

— Назвіть і покажіть великі та малі, друковані й рукописні букви.

2) Запис слів за абеткою.

— Діти, котик та мишка записали слова за абеткою. Прочитайте та перевірте, чи правильно вони це зробили. (На третьому аркуші є помилки.)

Фізкультхвилинка

РИБАЛКИ

На гачечок черв'ячок
Нанизав наш рибачок.
Вудочкою враз змахнув,
Ненароком сам пірнув.
По воді руками б'ється,
Риба з нього вся сміється.

3) Робота з текстом.

Загадки

- Кружляє ніжно білий пух,
Міняє зайчик свій кожух,
Вдягає лиска рукавички,
Співають весело синички,
Ведмідь в барлозі вже дріма,
Яка пора, скажіть?.. (Зима).

(Учитель виставляє на дошку малюнок дівчинки Зимы.)

— Вам зима принесла завдання. Спробуйте відгадати загадку. (Учні читають загадку, а потім відгадують її.)

- Вата з хмари полетіла,
Сріблом-золотом мигтіла —
На холодне впала,
Цілу зиму лежала,
А на тепле впала —
Крапелькою стала. (Сніжинка.)
- У клубок скотившись, няв
Між клубками ниток спав.
Я йому погладив спинку,
Хай співає вуркотинку. (Кит.)

— Діти, послушайте уважно текст. Чи всі відгадки згадано в тексті?

Різновиди голосного читання дітьми

— Що вас зацікавило в тексті? Про що б ви хотіли ще дізнатися?

Вибіркове читання. Визначення речень різних текстів

— Скільки текстів перемішалися? Чому? Якби поділити речення на 2 групи, про що б ішлося в першому тексті? А в другому?

Котик Сніжок

Сніг

Одна група вибирає речення, у яких ідеється про котика, інша — про сніг.

Використання стратегії «Тонкі й товсті запитання». Робота в групах

Орієнтовні «тонкі» запитання

- Про кого йдеться у тексті?
- Як назвали котика?
- Що таке опади?

Орієнтовні «товсті» запитання

- Що, на вашу думку, розрізняє в тексті головне? другорядне?
- Про що текст? Яка його тема? Яка головна думка у тексті?

Пальчикова гімнастика. Вправа «Кулька»

*(Кінчики пальців обох рук притиснути один до одного, долоньками утворити маленьку кульку.)
Надимаємо ми кульку.
Кулька кругла і товста. (Надати пальцям такого положення, ніби вони тримають м'яч або кульку.)
Як повітря з неї вийде,
Буде кулька знов худа. (Імітувати «здування» кульки. Пальці набувають вихідного положення.)*

5. Робота з дитячою книжкою: читаю вірші про зиму

1) Читання віршів учителем/учнями (<http://deti.e-papa.com.ua/virshi-dlya-ditei/virshi-pro-zimu/>).

НА ЛИЖАХ

Сніги упали свіжі,
Прослався білий шлях, —
Візьму я бистрі лижі,
Полину, наче птах.

Засніжена дорога
Зникає десь у млі —

Коли б летіти змога
На голубі шпилі.

В далеку Верховину,
Що мріє у півсні,
У тиху полонину,
В Карпати чарівні!

Марійка Підгірянка

ЗИМОНЬКА

Зимонько, голубонько
В білім кожушку,
Любимо ми бігати
По твоїм сніжку.

Всім рум'яниш личенька
Ти о цій порі
І ладнаєш ковзанки
В нашому дворі.

Любов Забашта

ДИВНІ КВІТИ

Дивні квіти
Розпустились
На шибках вікна.

Це Морозкові
Приснилась
Уночі весна.

Анатолій Качан

2) Бесіда за прочитаним.

- Про що вірш?
- Як ви гадаєте, автори віршів засмучені, що настала зима, чи ні?
- У які зимові ігри ви граєте?
- За що ви любите зиму?

3) «Щоденні 5». Читання для себе.

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА. РЕФЛЕКСІЯ

— Діти, виберіть букву, що вам найбільше сподобалася. Зафарбуйте її у червоний колір, якщо урок вам сподобався. Жовтою буде буква у тих дітей, які не всі завдання виконували із задоволенням. Зафарбуйте зеленим кольором букву ті дітки, кому на уроці було сумно.

ДЛЯ ВЛАСНИХ НОТАТОК
